

Skårup Seminariums byggerier.

Seminariets hovedbygning, sidefløje, hjørnebygninger, gymnastikhuse og forstanderbolig.

Når man i dag betragter seminariets hovedbygning, får man let det indtryk, at man står overfor et samlet, opført bygningsværk.

Dette er imidlertid ikke tilfældet – bygningen er således opført i flere etaper i løbet af perioden 1836 – 1932.

Da **P. A. Wedel** i 1803 indstiftede Skårup Seminarium, var det med ganske få elever. Det var planlagt, at han skulle starte op med blot 8 elever det første år, men søgningen var større end forventet, hvorfor det normerede antal blev overskredet, idet der blev optaget 12 elever. Til undervisningen indrettedes et lokale i en af præstegårdens længer.

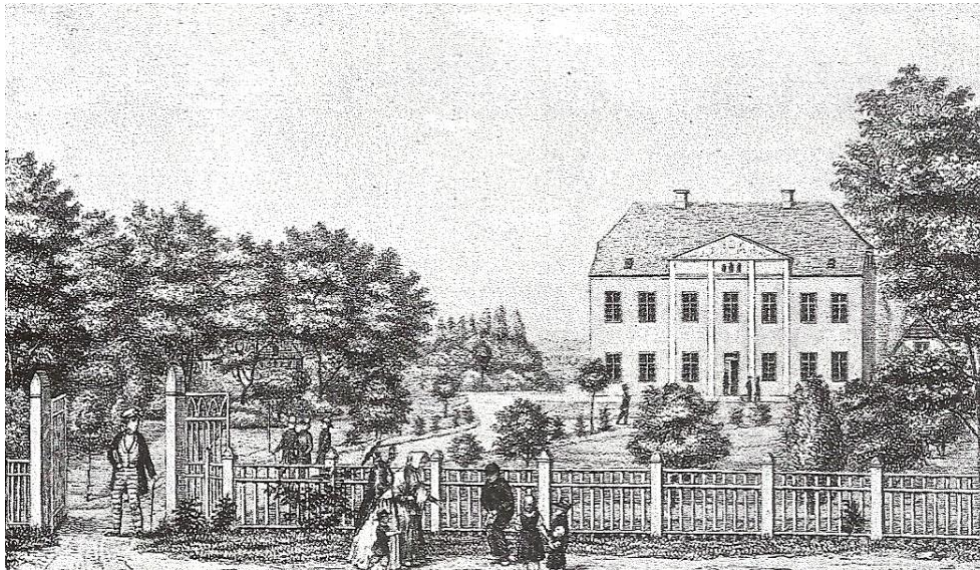

Det eneste eksisterende billede af præstegårdslængen, hvor P. A. Wedel underviste seminariets første elever.

Allerede i 1807 forhøjedes antallet til 24 elever, hvorfor et lokale yderligere - i forlængelse af det første - blev taget i brug.

Forholdene i præstegården var ikke i længden tilfredsstillende, hvorfor det ved en kgl. resolution af 9. juni 1835 blev bestemt, at der skulle købes jord til byggeplads, have og gymnastikplads, hvor de behøvede bygninger skulle opføres.

I løbet af 1836 blev seminariets hovedbygning (se billede) samt en sidebygning opført.

Hovedbygningen som den så ud de første mange år (tegning fra 1853). Bemærk sidebygningen til højre i billedet samt gymnastikhuset, der kan skimtes mellem træerne til venstre.

Den endelige indvielse af de ny lokaler fandt dog først sted den 9. juni 1837 under medvirken af guvernøren over Fyn, **Prins Christian Frederik** (senere Christian VIII), Fyns biskop, **Nicolai Faber** og et antal inviterede festsdeltagere (præster og embedsmænd).

Da guvernøren havde taget plads foran den smykkede talerstol, blev der afsunget første del af en kantate og en salme. Derefter besteg Biskop Faber talerstolen og holdt indvielsestalen, idet han med udgangspunkt i Lukas 10, 5.6 indviede den nye seminariebygning til "et Fredens Huus i vor elskte Fødeland". Derefter talte forstander, **D. A. Holberg**, og anden del af kantaten blev sunget

Der blev i bygningen indrettet 2 "læsestuer" (*klasseværelser*) i nederste etage samt et værelse med køkken til en "gangkone" (*rengøring m.v.*). På 2. etage indrettedes 1 "læsestue", der især anvendtes til musikundervisning samt seminariets bogsamling, protokoller m.v.

Øverst oppe indrettedes boliger for 2 ugifte lærere.

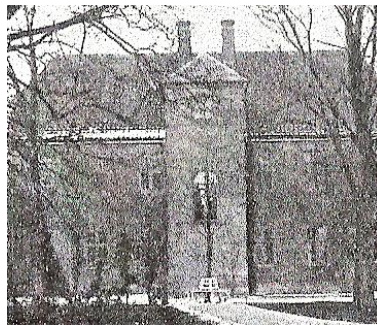
Indtil daværende forstander Holberg i 1842 også blev sognepræst og kunne flytte ind i præstegården, havde han haft rådighed over de sidstnævnte lokaliteter.

Øverst oppe var der tillige 2 værelser, der var forbeholdt seminariets direktion, når disse i embeds medfør var til stede på seminariet.

I 1861 flyttede gangkonen ud i det fritliggende sidehus (vest for hovedbygningen), hvorfor der i hovedbygningens underste etage blev indrettet "et aftrædelsesværelse" for lærerne, hvilket havde været meget savnet.

Hidtil havde gymnastikundervisningen fundet sted i haven, men i 1841 opførtes et gymnastikhus – 20 x 10 x 5 alen – kun forsynet med lerstampet gulv og udstyret med "tarveligt" inventar. I 1877 blev huset dog forsynet med et bræddegulv.

To år senere, 1879, fik seminariet et nyt gymnastikhus til afløsning af det "gamle". Med det formål at skaffe mere plads i hovedbygningen, blev der i 1894 opført et trappehus på bagsiden af hovedbygningen. Dette gav bl.a. plads til en egentlig elevlæsestue i underetagen.

Trappehuset på hovedbygningens bagside.

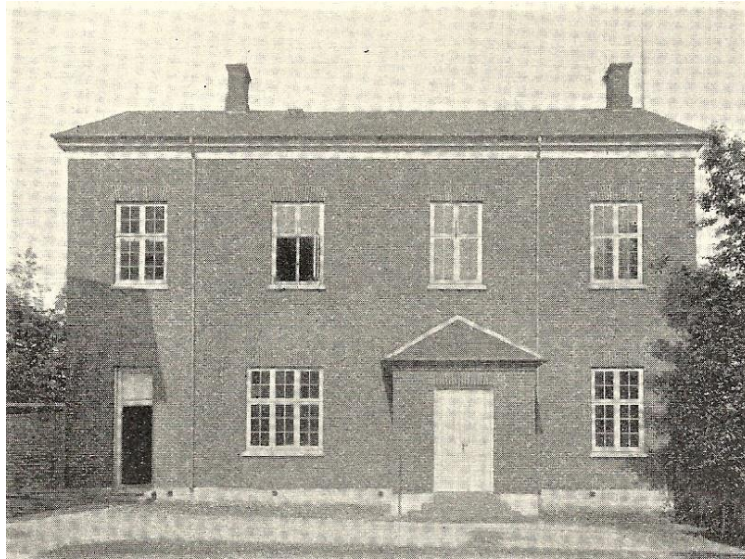
Da **J. F. Klingemann** tiltrådte som forstander i 1894, blev forstanderembedet varigt adskilt fra den tidligere kombination med hvervet som sognepræst.

Derfor blev det nødvendigt i 1895 at opføre en egentlig forstanderbolig i seminariehaven.

Forstanderboligen fra 1895 (til højre i billedet). Til venstre ses gavlen af gymnastikhuset.

En ny musikbygning blev opført i 1889 (fritliggende forløber for østre sidefløj). Denne blev i 1900 forhøjet med en etage, hvor musiksalen blev flyttet op, og i stuetagen indrettedes bibliotek og lokale til fysik- og naturhistorie.

Østfløjen (musikbygning) fra 1889 - forhøjet med en etage i 1900.

I 1893 blev gymnastikhuset forlænget med 10 alen, så der blev plads til en "forstue" og et omklædningsværelse, og endelig i 1896 tilføjedes endnu en udbygning med en styrtebadsanordning.

Vestfløjen fra 1902 med pedelbolig og sløjdsal (se næste side).

I 1902 opførtes en (fritliggende) vestre sidefløj med pedelbolig og sløjdsal. For at få plads til dette sløjfedes sidehuset, hvortil "gangkonen var flyttet i 1861. Der blev nu ansat en egentlig pedel, hvorfor "gangkonens" dage var talte.

Der fulgte nu en længere pause i udvidelser og ombygninger ved seminariet, men en stadig forøgelse af seminariets elevtal samt en ny seminarielov, hvor uddannelsen forlængedes fra 3 til 4 år, samt nye krav om faglokaler skabte behov for nye udvidelser.

På trods af vanskelige forhandlinger i 1931 om bevillingen til en ny udvidelse, blev resultatet en stærk forøgelse af lokalekapaciteten.

Begge sidefløje blev forlænget med ca. 5 m ud mod parken, og de blev desuden forbundet med hovedbygningen ved hjælp af 2 hjørnehuse på godt 9 m ved begge sider af hovedbygningen, således at hele seminariekomplekset forenedes til en samlet bygningsmasse.

I samme forbindelse fik seminariet helt nyt tag, således at der i tagetagen kunne indrettes tegnesal og håndgerningslokale.

Bygningsændringen medførte også en større omrokering af de eksisterende lokaler. Den 7. januar 1933 blev seminariet genindviet ved en stor højtidelighed, der overværedes af en talrig forsamling.

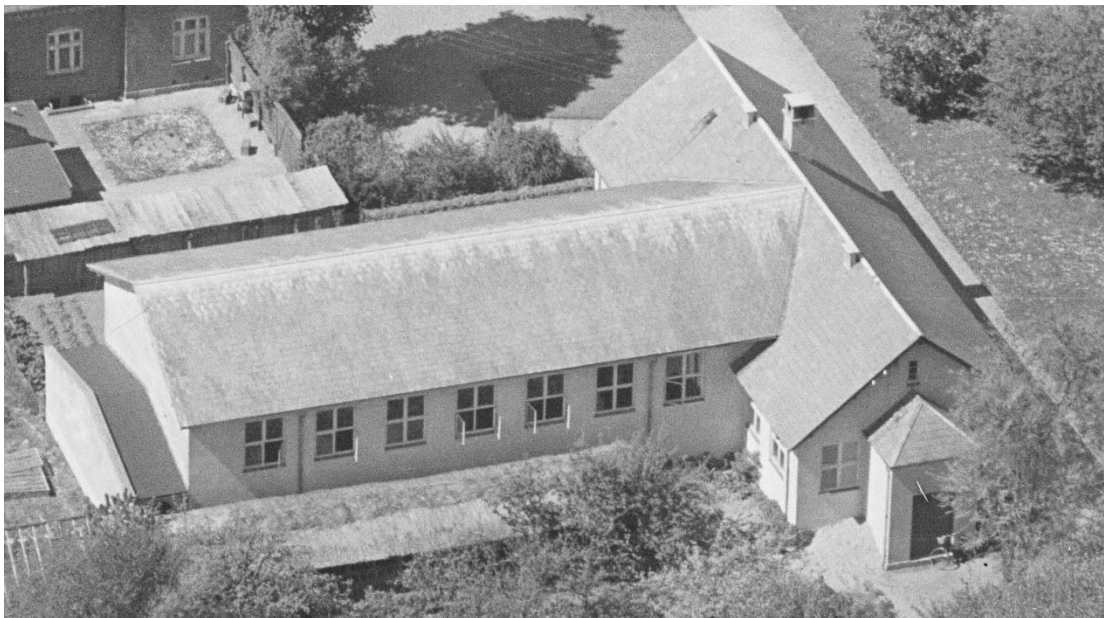

Billede fra ombygningen 1932 set fra parken. Bemærk "hjørnehuset", der forbinder hovedbygningen og vestre sidefløj samt en yderligere forlængelse af østfløjen, der muliggjorde etableringen af en større festsal i underetagen.

Ombygningen 1932 set mod hovedbygningens forside. Bemærk forlængelsen af bygningen i begge sider.

I forbindelse med ovennævnte ombygning/udvidelse havde det af økonomiske årsager været nødvendigt at udskyde opførelsen af en ny gymnastiksal. Dette lykkedes dog endelig i 1940. Den nye sal, 20 m lang og 10 m bred blev opført vinkelret på sydsiden af det gamle gymnastikhus, således at den gamle sal kunne indrettes til forhal, omklædningsrum, baderum og tørrerum.

Luffoto af den nye gymnastiksal fra 1940 bygget vinkelret på det gamle gymnastikhus, der blev bevaret og indrettet med forhal, omklædningsrum, baderum og tørrerum.

Skårup Seminarium ca. 1950.

I løbet af 1950'erne er elevtallet igen stigende. Seminariet har derfor brug for flere lokaler – især specialindrettede faglokaler.

Staten godkender en bevilling til opførelse af en større nybygning vest for den oprindelige hovedbygning samt en ny gymnastiksal, der opføres i forlængelse af og sammenbygget med den bestående.

Det nye byggeri igangsættes i 1962 og kan indvies i 1965. I samme forbindelse sker der mindre ændringer i den gamle hovedbygning, bl.a. indrettes der i den tidligere festsal i østfløjen 2 nye klasseværelser, idet nybygningen indeholder en stor ny festsal med stationær scene.

Det "nye" seminarium langs Skårup Vestergade.

Det "nye" seminarium med det udendørs opholdsareal, "gryden", set fra seminarieparken.

Kilder:

Skaarup Seminarium 1803 – 1903: Udgivet af seminariet i anledning af hundredaarsfesten.

Skårup Seminarium 1803 – 1953: Ved G. Schmidt Nielsen

Skaarup Seminarium, Lokaler og bygninger gennem 120 Aar (artikel): Ved Peder M. Trap

Sylvest Jensen, luftfoto.

m.m.

Leif Andersen, 2017 – revideret 2023.